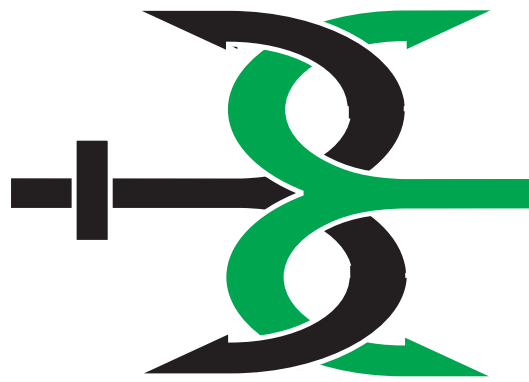

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

NR 8/395
listopad 2018

SOLIDARNOŚCI

**ZAGŁĘBIA
MIEDZIOWEGO**

ISSN 1505-7984

PISMO ZARZĄDU REGIONU ZAGŁĘBIE MIEDZIOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Piotr Duda przewodniczącym Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Klub Społecznego Inspektora Pracy

19 września 2018 r. odbyło się spotkanie członków Klubu SIP, podczas którego Wojciech Zawadzki – Regionalny Koordynator ds. BHP, na przykładzie z życia wziętym, omówił wypadek w pracy przy obsłudze urządzenia gazowego oraz przepisy mówiące o oznakowaniu dróg i przejść transportowych w zakładach pracy. W spotkaniu Klubu uczestniczyli przedstawiciele: Inovy CIT Sp. z o.o. w Lubinie, Volkswagena Motor Polska Sp. z o.o. w Polkowicach, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy, PeBeKa S.A. w Lubinie, Sandenu Manufacturing Poland Sp. z o.o. w Polkowicach, Huty Miedzi „Legnica”, Zakładów Górniczych „Rudna”, Zakładu Hydrotechnicznego i Zakładów Wzbożania Rud – oddziałów KGHM Polska Miedź SA oraz Energetyki Sp. z o.o. w Lubinie i Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie. Następne spotkanie odbędzie się 21 listopada br.

Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy

W dniach 24 – 26 września br. w Legnicy odbyło się szkolenie Rola przedstawicieli NSZZ Solidarność w procesie legislacji i stanowienia prawa pracy. Dotyczyło takich zagadnień jak:

- stanowienie prawa pracy w Polsce na podstawie obowiązujących przepisów,
- proces stanowienia prawa pracy w praktyce,
- rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy,
- oraz RODO w podstawowej jednostce organizacyjnej Związku.

Szkolenie odbyło się w ramach projektu realizowanego przez Dział Programów Europejskich KK pod nazwą: Podnoszenie kompetencji eksperckich przedstawicieli NSZZ Solidarność umożliwiających czynny udział w procesie stanowienia prawa na wybranych aktach prawnych z zakresu prawa pracy oraz obejmujące rynek pracy”. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele organizacji w: KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej, KGHM ZANAM S.A. w Polkowicach, PKP Cargo S.A. Dolnośląski Zakład Spółki Oddział w Legnicy, Lear Corporation Poland II Sp. z o.o. Oddział w Legnickim Polu, oświacie lubińskiej, Winkelmanie Sp. z o.o. w Legnicy, Regionie Zagłębie Miedziowe i Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych Cuprum w Lubinie. Zajęcia przeprowadziła Elżbieta Wdowczyk – trener dialogu społecznego, wspomagała ją Monika Dorawa z KK.

Dzień Edukacji Narodowej w Solidarności oświatowej

14 października pracownicy oświaty obchodzili Dzień Edukacji Narodowej. kilka dni później Solidarność oświatowa w Legnicy uczciła święto organizując uroczyste spotkanie z członkami obu organizacji i zaproszonymi gośćmi.

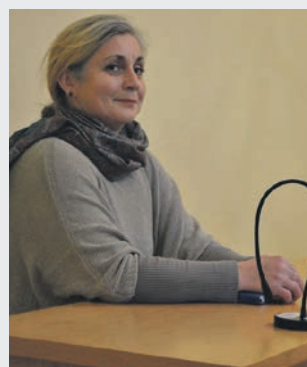
Spotkanie rozpoczęło się od powitania zebranych przez: Stanisławę Aleszczyk-Smulska przewodniczącą Komisji Międzyzakładowej nr 2 w Legnicy i Ewę Kosiorowską zastępczynią przewodniczącej KM nr 1 w Leg-

nicy. Następnie Bogdan Orłowski przewodniczący Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” złożył wszystkim członkom organizacji serdeczne życzenia sukcesów w pracy zawodowej, zdrowia i wytrwałości w we wpro-

wadzeniu zmian, które wdraża MEN. Zebrani wykorzystali czas spotkania za wymianę poglądów dot. pracy w różnych placówkach oraz biesiadowanie.

EK

Wyrok w sprawie Rudzińskiej prawomocny

Wydział pracy sądu okręgowego w Legnicy oddalił apelację dyrektorki głogowskiego MOK-u i podtrzymał wyrok jaki w maju zapadł w sądzie w Głogowie. A chodzi o nieprawne wypowiedzenie warunków pracy i płacy Bożenie Rudzińskiej, jako osobie chronionej ze względu na pełnioną funkcję związkową.

Nastąpiło tu złamanie przepisów Ustawy o Związkach Zawodowych.

Wyrok jest prawomocny i teraz Miejski Ośrodek Kultury musi wypłacić swojej pracownicy ponad 12 tys. zł. odszkodowania. Dyrektorka MOK-u aktualnie nie zajmuje stanowiska w tej sprawie. Jak powiedziała dziennikarzowi Radio Elka – czeka na pisemne uzasadnienie wyroku.

Radio Elka, Leszek Wspaniały

Bezpłatne porady prawne dla emerytów

Bezpłatne porady prawne dla wszystkich emerytów i rencistów powyżej 60 roku życia, można uzyskać w każdy czwartek w godzinach od 12 – 14 w loka-

lu przy ulicy Okrzei 12 w pokoju nr 2 (II piętro) u radcy prawnego Edwarda Chmiela.

Patronem przedsięwzięcia jest F.I.S. FIDESS, rządowy ASOS

oraz Krajowy Sekretariat Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność”, Sekcja Regionalna Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność”.

Zmarł Franciszek Witkowski

2 listopada w wieku 83 lat zmarł Franciszek Witkowski działacz kolejarskiej Solidarności. Do 1994 roku był przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Stacji Rejonowej w Legnicy. W latach 1990-1992 członek Regionalnej Komisji Rewizyjnej.

6 listopada w ożrebie Witkowskiego uczestniczyło kilkadziesiąt osób oraz trzy poczty sztandarowe NSZZ „Solidarność”, w tym poczta Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”.

Zasady działania komisji rewizyjnej

W dniach 18 – 19 października br. w Legnicy odbyło się szkolenie Zasady działania komisji rewizyjnej, którego celem było przedstawienie uczestnikom założeń pracy komisji rewizyjnej, pogłębienie znajomości prawa wewnątrzwiązkowego oraz podstaw na temat kontroli władz wykonawczych. Uczestnikami zajęć byli przedstawiciele komisji rewizyjnych z następujących organizacji: Urząd Miejski w Głogowie, Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o. w Polkowicach, KGHM Polska Miedź S.A. Centrala w Lubinie i Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej, Nadleśnictwo Chocianów oraz Leadec Sp. z o.o. w Gliwicach oddział Polkowice. Warsztaty przeprowadziły Ewa Kosiorowska i Lidia Marszałek.

NSZZ „Solidarność” za wydłużeniem zakazu handlu w niedzielę

NSZZ „Solidarność” apeluje, by sklepy były zamknięte już w sobotę od godziny 22 do poniedziałku 5:00. Zakaz miałby zostać wydłużony z 24 do 31 godzin.

Pracodawcy łamią prawo pracy, bo z powodu nie-

dziel bez handlu wydłużają pracownikom godziny pracy w soboty i poniedziałki – twierdzi Krajowy Sekretariat Banków, Handlu i Ubezpieczeń NSZZ „S”. Dlatego związek chce nowelizacji ustawy o zakazie handlu, która wydłu-

ży przerwy w pracy sklepów. W tygodniu z niedzielą bez handlu sklepy miałyby być zamknięte od godz. 22 w sobotę do godz. 5 w poniedziałek.

Jak argumentuje „Solidarność”, niektórzy pracodawcy w sposób „upor-

czywy i nieuzasadniony” wydłużają godziny pracy w soboty poprzedzające niedziele bez handlu i nakazując wcześniejsze rozpoczęcie pracy w poniedziałki po takiej niedzielę. Ze względu na „takie praktyki” „S” w liście do Minister Polity-

ki Rodziny, Pracy i Polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej proponuje zwiększyć „zakres godzinowej przerwy” w placówkach handlowych i zapisać to w znowelizowanej ustawie.

Źródło: Polsat News

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie regulaminu wynagradzania

Trybunał Konstytucyjny orzekł 2 października 2018 r., że przepis Kodeksu pracy, który nakłada na pracodawcę obowiązek uzgodnienia regulaminu wynagradzania z zakładową organizacją związkową jest zgodny z konstytucją. Art. 772 § 4 Kodeksu w związku z art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych jest zgodny z: a) art. 20 w związku z art. 22 oraz art. 59 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 4 Konwencji (nr 98) oraz (c) art. 6 pkt 2 Europejskiej Karty Społecznej.

Zgodnie z powołanym przepisem Kodeksu pracy regulamin wynagradzania ustala pracodawca. Jeżeli jednak u danego pracodawcy działa zakładowa organizacja związkowa, pracodawca uzgadnia z nią regulamin wynagradzania – stanowi Kodeks pracy. Konfederacja Lewiatan w swoim wniosku wskazywała, że art. 772 § 4 kodeksu pracy powoduje nierówne traktowanie stron. Lewiatan zarzucił też nierówne traktowanie przedsiębiorców, gdyż ten, który uzgodnił z działającą u siebie organizacją związkową układ zbiorowy pracy, może go wypowiedzieć bądź uchylić, a objęci regulaminem wynagradzania już takiej możliwości nie mają. Wnioskodawca podnosił także, że przepisy nie przewidują także możliwości jednostronnego wypowiedzenia regulaminu wynagradzania przez pracodawcę.

Obecnie obowiązek ustanowienia regulaminów wynagradzania dotyczy pracodawców zatrudniających powyżej 50 pracowników lub zatrudniających w przedziale od 20 do 50 pracowników, gdy z wnioskiem w tej sprawie wystąpi działający w niej związek zawodowy podniósł Justyn Piskorski, sędzia TK, uzasadniając wyrok. Zdaniem Trybunału zakwestionowana regulacja nie narusza jednak konstytucyjnego prawa do rokowań. – Nałożenie na pracodawcę obowiązku zainicjowania negocjacji w zakresie ustalenia regulaminu wynagradzania i ustalenie jego treści ze związkami zawodowymi w żaden sposób nie towarzyszy ograniczeniem prawa pracodawcy, jak i działających u niego organizacji związkowych do swobodnych rokowań – uznał TK.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego Justyn Piskorski zwrócił uwagę, że brak zgody związków zawodowych w sprawie regulaminu wynagradzania skutkuje ustaleniem warunków wynagradzania pracowników indywidualnie w umowie o pracę. W ocenie Trybunału nie można uznać więc, że zaskarżone przepisy zmuszają pracodawcę do osiągnięcia porozumienia z organizacją związkową kosztem niekorzystnych dla niego rozwiązań regulaminowych. Odnosząc się do braku możliwości wypowiedzenia regulaminu sędzia Piskorski wskazywał, że Trybunał nie może się zajmować zaniechaniami prawnymi, a powinno to zostać jednoznacznie uregulowane w kodeksie pracy.

oprac. A. Reda-Ciszewska KK NSZZ „Solidarność”

Pogotowiu otrzymało od Solidarności czujniki czadu

Sześć czujników czadu trafiło w poniedziałek do pracowników pogotowia ratunkowego. Ratujący życie sprzęt zakupiła i przekazała ratownikom medycznym Solidarność Zagłębia Miedziowego.

Dostrzegamy problem doposażenia pogotowia ratunkowego. Zbliża się szybkimi krokami, a tak naprawdę już się zaczął okres grzewczy. Zespoły ratownicze jeżdżą do różnych miejsc. Zdajemy sobie sprawę, że są również takie, w których istnieje zagrożenie tlenkiem węgla – mówi Bogdan Orłowski, przewodniczący zarządu regionu NSZZ Solidarność Zagłębie Miedziowe.

– Stąd na wniosek organizacji zakładowej NSZZ Solidarność przy

pogotowiu ratunkowym, Zarząd Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ Solidarność, ale także komisja zakładowa NSZZ Solidarność przy Hucie Miedzi „Legnica” i przy Zanam Legmet, ufundowały detektory gazu żeby ratownicy mogli bezpiecznie pracować.

Detektory gazu zostały przekazane na ręce Beaty Andrzejewskiej, dyrektor legnickiego pogotowia i Tomasza Wali, przewodniczącego KZ

NSZZ Solidarność przy Pogotowiu Ratunkowym w Legnicy. Jeden detektor to koszt około 2 tys. zł. Po negocjacjach udało zakupić je po ok. tysiąc złotych za jeden. Detektory trafią do zespołów ratowniczych.

– Od 10 lat nie jesteśmy sobie w stanie pozwolić na nic. Każdą w przed wydaniem oglądamy kilka razy. Tym bardziej cieszymy się ze sprzętu, który na pewno pomoże członkom naszych zespołów w utrzymaniu bezpieczeństwa, ale też na pewno zapewni bezpie-

czeństwo pacjentom, do których docieramy. Dlatego bardzo dziękuję wszystkim, którzy pomogli w zakupie detektorów czadu – powiedział Tomasz Wala dziękując za czujniki.

– Naszych zespołów jest 21, detektorów mamy 6, więc na pewno zapukamy jeszcze do niejednych drzwi.

Bogdan Orłowski zapewnił, że Solidarność nie zostawi ratowników medycznych bez pomocy i już zapowiedział kolejne działania zmierzające do zakupu kolejnych czujników.

LS

Zaległy urlop wypoczynkowy do końca września

Zgodnie z przepisami prawa pracy pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu wypoczynkowego w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo.

Natomiast, zgodnie z art. 163 k.p. urlopy powinny być udzielane zgodnie z planem urlopów. Jeżeli pracodawca nie sporządza planu urlopu – a jest to możliwe w sytuacji, gdy

pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa albo gdy zakładowa organizacja związkowa wyraziła na to zgodę – wówczas pracodawca ustala termin urlopu po porozumieniu z pracownikiem.

Zgodnie z art. 168 k.p. urlopu niewykorzystanego w terminie ustalonym w myśl art. 163 k.p. (czyli w terminie ustalonym w planie urlopów bądź po porozumieniu z pracownikiem) należy pracownikowi udzielić

najpóźniej do 30 września następnego roku kalendarzowego. Zdaniem Sądu Najwyższego w takim przypadku pracodawca nie ma obowiązku uzgadniania z pracownikiem terminu wykorzystania urlopu, lecz musi udzielić mu urlopu w terminie określonym w przywołanym przepisie. Dla zachowania wymagań wynikających z ustawy wystarczy, że udzielony urlop rozpocznie się najpóźniej dnia 30 września.

Nieudzielenie pracownikowi niewykorzystanego urlopu w terminie przewidzianym w art. 168 k.p. w większości przypadków (poza przypadkami losowymi, np. chorobą pracownika) stanowić będzie wykroczenie przeciwko prawom pracownika określone w art. 282 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy, zagrożone karą grzywny.

www.solidarnosc.gda.pl/
Maria Sz wajkiewicz

Wybory ZSIP w ZG Rudna

4 października br. przeprowadzono wybory Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy w KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakładu Górnictwa Rudna.

Na kolejną kadencję został ponownie wybrany Wiesław Michalski. Był jedynym kandydatem.

Na 213 głosujących uzyskał poparcie 207 brygadowych i oddziałowych społecznych inspektorów pracy.

Wiesław Michalski jest też aktywnym członkiem Klubu SIP w Regionie.

Gratulujemy i życzymy udanej nowej kadencji.

29. Krajowy Zjazd Delegatów

W Częstochowie odbywał się 29. Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ Solidarność. Delegatami z Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” byli...
Wśród zaproszonych gości obecni byli m.in.: Andrzej Duda - Prezydent

Prezydent: Solidarność to znaczący

Prezydent Andrzej Duda rozpoczął swoje przemówienie od przypomnienia tragicznej historii XX wieku, który został zdominowany przez narzucony Polsce komunizm.

– W 1978 r. nastąpił historyczny moment, kiedy Polacy ze zdumienia przecierali oczy, kiedy nowym papieżem został metropolita krakowski Karol Wojtyła. Ten moment był dla nas przełomowy, dla polskiej historii, ale i dla historii całej Europy, a nie waham się powiedzieć, że dla świata. On był przełomowy dla Solidarności, pojmowanej tak jak On o niej mówił, że Solidarność to jeden z drugim, nigdy jeden przeciw drugiemu, kiedy przyjechał do nas w 1970 r. i wezwał Ducha Świętego, żeby przybył i odno-

wił tę ziemię. Miliony ludzi zobaczyły się nawzajem, jak wiele nas jest, jak bardzo trudno nam się policzyć – powiedział Prezydent Andrzej Duda.

– Solidarność wyprowadziła Polskę zza żelaznej kurtyny i doprowadziła do jej zawalenia. Polska zdarła żelazną kurtynę duszącą przez prawie 50 lat narody Europy. Patrzymy na 100 lat niepodległości, to dzięki tym wielkim symbolom, dzięki wydarzeniom, ludziom, którzy stali za Polską, za Polską wolną, suwerenną, niepodległą. Dzięki nim patrzymy z kraju wolnego, niepodległego, rozwijającego się. Dzisiaj jesteśmy Zachodem, nie tylko pod względem mentalnym. Zawsze wewnętrznie byliśmy wolni, dlatego udało się nam. Jako ruch robotniczy, ruch ludzi pracy sprawujące kontrolę nad tym, czy pol-

skie państwo i polska władza funkcjonuje w sposób właściwy, pilnujcie tego, żebyśmy byli Zachodem. Zachód to społeczna gospodarka rynkowa, to filozofia gospodarcza oparta na wartościach chrześcijańskich. Zachód to znaczy sprawiedliwy podział dóbr w państwie, to znaczy Solidarność, czyli sprawiedliwość – dodał Prezydent. Prezydent Andrzej Duda wspominał również postać Lecha Kaczyńskiego, któremu ideały solidarności były niezwykle bliskie.

– Kiedy jechałem do państwa, to przypomniało mi się to, co miało miejsce 10 lat temu, wystąpienie Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, który stał pośród państwa i mówił, że zawsze czuje się wśród was dobrze. On doskonale rozumiał, co solidarność znaczy przez pryzmat

Piotr Duda przewodniczącym KK NSZZ „Solidarność”. Broda, Szarek i Orłowski w Komisji Krajowej

Delegaci XXIX Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ Solidarność wybrali Piotra Dudę na trzecią kadencję na Przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ Solidarność.

Piotr Duda był jedynym kandydatem – w głosowaniu otrzymał 248 głosów. Głosowało 267 delegatów.

– Ja się nie zmienię, jeżeli coś robię, to robię na maxa albo wcale. Przez ostatnie 8 lat, mimo że wiele kosztowało to mnie i moich współpracowników i dzięki wsparciu rodziny, która mieszka w Gliwicach, pracowałem na maxa. I teraz zrobię wszystko, abyśmy mogli wykonać tyle, ile udało się nam zrobić w kończącej się

kadencji. Jedynym drogowskazem będzie dla mnie przyjęta jutro uchwała programowa – powiedział po wyborze Duda.

Do Komisji Krajowej, najwyższej władzy wykonawczej w NSZZ „Solidarność” z Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” kandydowali Włodzimierz Broda i Bogusław Szarek.

Włodzimierz Broda uzyskał 245, a Bogusław Szarek 239 głosów na 265 głosujących. Z „automatu” wszedł do Komisji Krajowej Bogdan Orłowski przewodniczący Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”.

Beata Szydło: Spotkanie tylko dla Solidarności

– Bardzo dziękuję za zaproszenie na zjazd, na którym wybieracie władze na kolejne cztery lata. Spotykacie się w sprawie ważnej nie tylko dla członków Solidarności, ale dla nas wszystkich. Trzy lata temu odbyły się ważne wybory, które zmieniły sytuację polskich rodzin. Dziś możemy z dumą mówić o rozwijającej się polskiej gospodarce, uratowanej Stoczni Gdańskiej i Polskich Kolejach Liniowych. Nie byłoby tego bez Solidarności. To dzięki Solidarności, dzięki temu, że podjęliście pewne ryzyko, stawiając na nasz program, program Polaków, bo on powstał ze spotkań Polaków. Polacy mówili nam wtedy, że Polacy chcą godnie żyć. I o tym mówiła również Solidarność. Podpisaliśmy z wami programy, po trzech latach mogę powiedzieć, że dotrzyaliśmy słowa. Mogę stanąć przed wami z dumnie podniesionym czołem

Matów NSZZ Solidarność

ki: Bogdan Orłowski, Józef Czyczerski, Bogusław Szarek, Ireneusz Pasis, Bogdan Kieleczawa, Jacek Dziuba, Włodzimierz Broda i Ewa Kosiorowska.
nt RP, Beata Szydło wicepremier Rządu RP, minister Elżbieta Rafalska.

zy sprawiedliwość

prawa pracy, którego był eks-
ertem. Powiedział wtedy, że
dna jest Solidarność, tak jak
dna jest Polska. To tak waż-
e w roku 100-lecia niepod-
głości, w roku, w którym
owinniśmy być wspólno-
.. Przed państwem jest wiel-
ie zadanie. Trudno wyobra-
ć sobie coś bardziej wspól-
otowego niż solidarność jako
ka, jako jeden z drugim. Soli-
arność znacząca rzetelność
uczciwość. Jestem często pyta-
y o znaczenie pojęcia „wspól-
ota”, co to znaczy? Zawsze wte-
y podkreślam, że to wzajemne
rozumienie, troska, to patrze-
ie nie tylko przez pryzmat
łasnego interesu, to uznawa-
ie interesów innych i zrozu-
ienie trosk innych, to zrozu-
ienie ich obaw. Jeśli będziemy
k postępować, tak będziemy
ziać, to będziemy tworzyć

wspólnotę. Dzisiaj to dla nas
niezwykle potrzebne. Chciał-
bym, żeby taka była Solidar-
ność, żeby stała na straży praw
pracy, niepodległości, suweren-
ności, ale także, żeby stała na
straży wartości Rzeczypospoli-
tej – mówił prezydent Andrzej
Duda.

– Stojąc przed delegata-
mi, chcę powiedzieć, że cieszę
się, że Solidarność uczestniczy
w polityce dotyczącej praw pra-
cowniczych, trochę o najslab-
szych. Chciałbym, żebyśmy
w tym znaczeniu zawsze byli
razem, zawsze byli wspólnotą,
rozumieli, jak szukać rozwią-
zania. Tego życzę Solidarności,
sobie, następnemu pokoleniu,
tego życzę Polsce. Na następne
100 lat i następne stulecia. Panie
Boże błogosław ludziom pra-
cy, błogosław naszą ojczyznę
– zakończył Prezydent.

ykacie się w sprawie ważnej nie ości, ale dla nas wszystkich

powiedziała wicepremier Bea-
ta Szydło.

– Przypomnę, że te najważniej-
sze zobowiązania przeprowadzili-
śmy, to był powrót do poprzed-
niego wieku emerytalne-
o, to były programy społecz-
ne, prorodzinne, ten symbo-
iczny program Rodzina 500+.
Jestem dumna, że rząd PiS, pol-
ski rząd kojarzy się z rodziną. Ale
ż przed nami dużo do zrobie-
nia, wiele reform i projektów, któ-
re wymagają zakończenia. I nie
będziemy tego w stanie zrobić,
jeżeli damy się podzielić, jeżeli nie
będzie wsparcia związku. I w tych
chwilach jesteśmy razem z wami
wasze krytyczne uwagi pomaga-
ją nam utrzymać się w tych ryzach,
które przyjęliśmy w 2015 roku -
odała wicepremier, która mówi-
ła również o przyszłości.

– Przed nami kolejne miesią-
ce, w których będziemy realizo-
wać nasz plan. Chcę poprosić

o wasze wsparcie, żebyście byli
tymi, którzy są recenzentami
naszych działań. W tym szcze-
gólnym roku odzyskania niepod-
ległości powinniśmy pamiętać,
że nie ma nic dla nas ważniejsze-
go od wolnej Polski i szczęśliwej
polskiej rodziny, co w sercu nosi
każdy związkowiec. Wszystkiego
dobrego państwu życzę - zakoń-
czyła wicepremier Szydło.

Krajowy Zjazd Delegatów podjął szereg decyzji, apeli i uchwał.

Jedną z podjętych decyzji przez Zjazd jest wydłużenie kadencji z czterech lat do pięciu.
Pozostałe dokumenty zjazdowe opublikujemy w następnym numerze naszego pisma.

Piotr Duda w imieniu Solidarności zawierzyła się Matce Bożej na Jasnej Górze

Patrzmy w oczy Twoje,
w których odbija się nasz polski
dom. Nasze codzienne troski,
nasze radości, sukcesy, nadzieje.
Nasze zadania, wyzwania i plany.
Matko. Niezależny samorządny związek zawo-
dowy Solidarność jednoczy
się przy Tobie w ufnej modli-
twie. W dziękczynieniu, za Twą
macierzyńską opiekę nad naszą
Ojczyzną. Z nadzieją składa-
my w Twoje dłonie nasze oba-
wy o los Ojczyzny, by odnala-
zła drogę do prawdy, sprawied-
liwości, rozwoju materialnego,
duchowego i na tej drodze trwa-
ła. Najbardziej jednak zawie-
rzamy Ci tych, którzy znajdują
się w obliczu bezrobocia, braku
mieszkania i strachu przed przy-
szłością. Prowadź młodych dro-
gami polskiej kultury, moralnej
i religijnej wrażliwości, aby nie
ulegli presji zakłamanego świa-

ta. Jasnogórska Matko, oddaje-
my w Twoją opiekę nasze rodzi-
ny, by budowały swoje szczęście
na fundamencie Jezusa Chry-
stusa. Boża rodzicielko, Two-

jej maczynej pieczy zawierza-
my i oddajemy naszą związko-
wą wspólnotę. By zawsze trwa-
ła na straży godności czło-
wieka pracującego. Przyjmij

nas Maryjo, w akcie naszego
zawierzenia i złoż nas w ser-
ce swego Syna przed obliczem
Boga w Trójcy Świętej Jedyne-
go. Amen

Zło dobrem zwyciężaj

- słowa te po raz trzynasty wybrzmiały w niedzielę 21 października, w kościele p.w. św. Rodziny w Parszowicach. Pielgrzymi i parafianie licznie zgromadzili się, aby uczcić w modlitwie pamięć bł. ks. Jerzego Popiełuszki oraz wspólnie za jego wstawiennictwem modlić się za Ojczyznę.

Uroczystej Eucharystii przewodniczył biskup Stefan Regmunt, biskup senior diecezji zielonogórsko-gorzowskiej, towarzyszyli mu w modlitwie: poprzedni proboszcz w Wielowsi – ks. Alfons Jurkiewicz, ks. Wiesław Migdał z Lubina, księża z dekanatu Ścinawa oraz księża przybyli z różnych części diecezji legnickiej. Na uroczystość, jak co roku, licznie przybyły poczty sztandarowe, reprezentujące środowiska ludzi pracy całego Zagłębia Miedziowego, na czele z przewodniczącym Zarządu Regionu NSZZ Solidarność Zagłębie Miedziowe Bogdanem Orłowskim. Z zaproszenia do wspólnej modlitwy skorzystali także parlamentarzyści, lokalni samorządowcy oraz wielu wspaniałych gości z całej okolicy. Tradycyjnie na Uroczystość przybyły różne grupy pielgrzymów, z Lubina przyszli na pieszo piechurzy ze Stowarzyszenia „Wędrowiec” pod opieką Piotra Sochy, a ze Ścinawy biegacze z Klubu „Start Ścinawa”. W tym roku szczególnym akcentem, rozpoczynającym uroczystość, było nadanie rondo w Parszowicach imienia bł. Ks. Jerzego Popiełuszki. Uroczystość ku czci bł. ks. Jerzego Popiełuszki wpisała się już w kalendarium życia Parszowic.

Przed Mszą świętą odbyła się uroczystość nazwania w Parszowicach Ronda błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki.

Ks. Grzegorz Ropiak/WO

MIŁOŚĆ OJCZYZNY NASZYM PRAWEM

DMOWSKI

W 1864 roku w Kamionku w pobliżu Warszawy urodził się Roman Dmowski. Uczył się w gimnazjum w Warszawie, tu również ukończył studia z tytułem „uczony stopień kandydata nauk przyrodniczych”, co było odpowiednikiem dzisiejszego tytułu doktorskiego.

Całe swoje życie poświęcił idei niepodległości Polski. Już w gimnazjum, w wieku 17 lat rozpoczął działalność konspiracyjną zakładając organizację „Strażnica”. Wobec nasilonej rusyfikacji szkolnictwa „Strażnica” stawiała sobie cele samokształcenia. Organizowano wykłady z historii, geografii Polski oraz z języka polskiego.

Dmowski będąc studentem Uniwersytetu Warszawskiego działał w konspiracyjnym Związku Młodzieży Polskiej „Zet”.

ZMP „Zet” stawiał sobie za cel niepodległość Polski, realizowanie interesu narodowego, oświatę.

Patriotycznie zorientowana młodzież brała udział w zakładaniu tajnych bibliotek, kółek oświatowych oraz w różnego rodzaju manifestacjach organizowanych w ważne dla Polaków rocznice.

Właśnie za udział w takiej manifestacji, w setną rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja, Roman Dmowski został aresztowany i osadzony w Cytadeli warszawskiej, po wytoczeniu mu przez władze carskie procesu został skazany na banicję z Królestwa Polskiego. Miał zakaz wjeżdżania do zaboru rosyjskiego przez 5 lat. Oczywiście nie przeszkodziło mu to w bywaniu w Warszawie potajemnie i pod zmienionym nazwiskiem. Od listopada 1891 do połowy 1892 roku pozostawał w Paryżu, ostatecznie powrócił do kraju, zaangażował się w tworzenie Ligi Narodowej, na której stał czele.

W 1903 roku Roman Dmowski napisał „Myśli nowoczesnego Polaka”. W książce tej sformułował nowoczesną definicję narodu polskiego (zaliczając do niego wszystkie grupy społeczne, nie tylko szlachtę), określił jego interesy oraz drogi do ich osiągnięcia. „Jesteśmy różni – pisal – pochodzimy z różnych stron Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy nas jeden cel. Cel ten to Ojczyzna, dla której chcemy żyć i pracować”.

Sprzeciwiał się ideom socjalistycznym oraz rewolucji.

Uznał jednak, że należy skorzystać z reform, które przyniosła w Rosji rewolucja 1905 roku. Dlatego uczestniczył w wyborach do Dumy Państwowej, w której tworzył Koło Polskie.

„W listopadzie 1905 r. wzięł udział w deputacji przedstawicieli Królestwa Polskiego do rosyjskiego premiera Sergiusza Wittego, w rozmowie z którym domagał się m.in. przywrócenia w Królestwie urzędu namiestnika, polskiego sądownictwa i systemu oświatowego obejmującego wszystkie etapy edukacji”.

Był Dmowski myślicielem, głównym twórcą ideologii narodowej na ziemiach polskich, publicystą i organizatorem.

„Dmowski przejawiał dużą zdolność rozumienia geopolityki – uważał prof. Jan Żaryn - Według niego, jeżeli Polska ma być suwerenna, to tylko wtedy, gdy w konflikcie między zaborcami zostaną pokonane Niemcy, gdyż bez Pomorza, Śląska i Wielkopolski nie będzie Polski niepodległej. Dmowski uważał Rosję za azjatycką państwowość, która nie jest zdolna do pokonania ducha polskiego, polskiej wolności. Natomiast, według niego, Niemcy są dużo silniejszą kulturowo cywilizacją”.

PIŁSUDSKI

W 1867 roku, w Żuławie na Wileńszczyźnie przyszedł na świat Józef Piłsudski.

Po zdaniu matury udał się na studia medyczne do Charkowa. Wkrótce zaangażował się w działalność konspiracyjną. Brał udział w antycarskich manifestacjach.

W 1887 roku został aresztowany pod zarzutem udziału w spisku na życie cara. Skazany został na pięcioletnie zesłanie w głąb Rosji.

Gdy powrócił z zesłania do Wilna, natychmiast przystąpił do nielegalnej Polskiej Partii Socjalistycznej. Pisał do podziemnej gazety „Przedświt”, wydawał i był redaktorem naczelnym słynnego „Robotnika”.

W 1900 roku, podczas pobytu w Łodzi jego drukarnia została zdekon-

spirowana, a on sam ponownie aresztowany. Przewieziono go do Warszawy i osadzono w Pawilonie X Cytadeli.

Ponieważ symulował chorobę psychiczną znalazł się w szpitalu psychiatrycznym, gdzie pozyskany przezeń dyrektor wystawił mu odpowiednie zaświadczenie. Przewieziony do Petersburga na dalsze badania, zbiegł przy pomocy polskiego lekarza (członka PPS) oraz innego działacza niepodległościowego Aleksandra Sulkiewicza (Iskander Mirza Duzman Beg Sulkiewicz).

Po powrocie do Wilna powrócił do działalności w PPS.

To właśnie Józef Piłsudski był twórcą Organizacji Bojowej PPS, znanej z zamachów na carskich urzędników, ochraniających manifestacji patriotycznych, uwalniania działaczy niepodległościowych z więzień rosyjskich. To właśnie bojownicy PPS uwolnili 10 więźniów politycznych z Pawiaka w 1906 roku. Przebrani w carskie mundury na podstawie sfalszowanych rozkazów wyprowadzili skazańców z więzienia.

Jedną z najsłynniejszych akcji OB PPS jest akcja ekspripracyjna w Bezdaniech, w 1908 roku. Zdobyto wtedy ok 200 tysięcy rubli, przeznaczonych potem na działalność konspiracyjną. Akcja ta jest słynna również dlatego, że brał w niej udział 4 przyszłych premierów Niepodległej Polski: J. Piłsudski,

W. Sławek, T. Arciszewski, A. Prystor. W 1908 roku J. Piłsudski zainicjował powstanie Związku Walki Czynnej. Miał on być załóżkiem przyszłej armii polskiej.

Przewidywał bowiem, że w wojnie, która wybuchnie między zaborcami w pierwszej kolejności należy doprowadzić do klęski Rosji, którą uważał za najgroźniejszego wroga Polski, potem Polacy powinni przenieść swoje sympatie na Anglię i Francję dla pokonania Niemiec.

Uważał również, że w czasie wojny powinniśmy mieć swoją siłę zbrojną. A na powołanie polskich wojsk zgodę wyrażą tylko Austro-Węgry.

Trzeciwiście, gdy wybuchła I wojna światowa, 3 sierpnia 1914 roku na Błoniach Krakowskich uformowała się I Kompania Kadrowa, załóżek przyszłych Legionów Polskich.

W jej skład weszły „Drużyny strzeleckie”, „Strzelec” i inne polskie organizacje paramilitarne.

„Żołnierze!

Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójście do Królestwa i przestąpienie granic rosyjskiego zaboru, jako czołowa kolumna wojska polskiego, idącego walczyć za oswo-

bodzenie ojczyzny. Wszyscy jesteście równi wobec ofiar, jakie ponieście. Wszyscy jesteście żołnierzami. Nie naznaczam szarż, każę tylko doświadczeńszym wśród was pełnić funkcje dowódców. Szarżę uzyskacie w bitwach. Każdy z was może zostać oficerem, jak również każdy oficer może znów zejść do szeregowców, czego oby nie było... Patrzę na was, jako na kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska, i pozdrawiam was, jako pierwszą kadrową kompanię.” - mówił 3 sierpnia 1914 r. Józef Piłsudski

WIELKA GRA

Legiony Polskie walczyły ofiarnie z wojskami rosyjskimi pod Jastkowem, Kostiuchnówką, dokonały wspaniałej szarży pod Rokitną. Pozostawiały na froncie wschodnim do 1917 roku. Po wybuchu rewolucji w Rosji państwo to przestał się liczyć na arenie międzynarodowej. Józef Piłsudski-brygadier I Brygady zainicjował kryzys przysięgowy, żołnierze Legionów odmówili przysięgi na wierność cesarzowi Austro-Węgier i wobec tego zostali internowani w obozach w Beniaminowie i Szczypiornie. Przestali ginąć na froncie. Sam Piłsudski został osadzony w twierdzy Magdeburgu.

W tym samym czasie Roman Dmowski założył Komitet Narodowy Polski, działał w Lozannie i w Paryżu, od 1917 roku był uznawany przez Ententę aż do 1919 roku tj. do powstania rządu

I. J. Paderewskiego, za przedstawicielstwo Polaków i Polski.

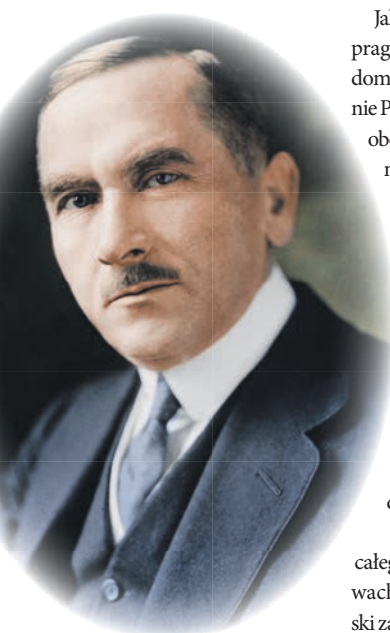
„22 czerwca 1918 r. w Szampanii wręczył sztandary czterem pułkom powstającej we Francji Armii Polskiej, na czele której stanął gen. Józef Haller. W sierpniu 1918 r. wyjechał z Paryża do Stanów Zjednoczonych, gdzie zabiegał o poparcie Polonii amerykańskiej. We wrześniu i listopadzie tego roku dwukrotnie spotkał się z prezydentem T. W. Wilsonem.”

10 listopada 1918 roku, entuzjastycznie witany przez mieszkańców Warszawy powraca z Magdeburga J. Piłsudski. 11 listopada 1918 roku „opromieniony legendą legionów, przejmuje władzę na wojskiem polskim, a 14 listopada władze cywilną od Rady Regencyjnej (ówczesny zarząd Królestwa Polskiego). Zostaje naczelnikiem państwa Niezwłocznie powołuje rząd Jędrzeja Moraczewskiego, który wprowadza niezbędne prawa np.: prawa wyborcze dla kobiet, czy 8-godzinny dzień pracy. Polska zostaje ogłoszona republiką, określono również termin wyborów do Sejmu. Piłsudski przystąpił do budowy zrębów pań-

stwowości polskiej. W grudniu 1918 r. Piłsudski pisał do Dmowskiego: „Opierając się na naszej starej znajomości, mam nadzieję, że w chwili tak poważnej co najmniej kilku ludzi (...) potrafi się wznieść ponad interesy partyj, klik i grup. Chciałbym bardzo widzieć Pana między tymi ludźmi”. I zobaczył.

Dmowski, jako delegat Polski na konferencję pokojową w Paryżu wygłasza 29 stycznia 1919 r. pięciodzienne exposé na temat naszych żądań narodowych. Mówi po francusku i sam tłumaczy na angielski

„W trakcie przemówienia dostał mapę, na której przedstawił w zarysie koncepcję inkorporacyjną, wychodzącą wszak od Polski przedrozbiorowej sprzed 1772 r. To było mądre, bo wiedział, że takie granice są nierealne, ale zaprezentował najpierw plan maksimum, by było z czego ustępować. Potem postulaty graniczne sformułowano na piśmie. Tzw. linia Dmowskiego obejmowała Wielkopolskę, Pomorze Gdańskie, Warmię, Opolszczyznę i Górny Śląsk, ale także Litwę („unia realna”), a na wschodzie sięgała po

Bobrujsk. Po jego wystąpieniu powstała Komisja ds. Polskich, na której czele stanął francuski dyplomata Jules Cambon. Miała rozpatrywać polskie propozycje”

Jak pisał w 1921 roku E. J. Dillon: „Na ogół największym powodzeniem w bronienu spraw cieszyli się prawnicy, chociaż jeden z delegatów mniejszych krajów, który zrobił największe wrażenie na przedstawicielach mocarstw większych, nie należał do palestry. Kierownik delegacji polskiej, Roman Dmowski, obrazowy, przekonywujący mówca, zwięzły polemista i pomyślny obrońca, któremu nigdy nie brakło słów, porównania, argumentu ad

hominem lub szybkiej i ciętej odpowiedzi, zjednał sobie arbitrów, pomimo, że z początku zaliczali się do jego przeciwników – fakt znamienny, jeśli zwążywszy, że działo się to w zgromadzeniu, gdzie potężne wpływy sprzeciwiały się niektórym żądaniom zmartwychwstającej Polski.” Polska granica zachodnia została ustalona podczas konferencji paryskiej, a Roman Dmowski jest jednym z sygnatariuszy traktatu wersalskiego, polska granica wschodnia została wykuta w toku walk, a Józef Piłsudski jest architektem zwycięstwa w wojnie z bolszewikami 1920-1921.

Polska powstała po 123 latach zaborów

Do P. Prezydenta Stanów Zjednoczonych,

Do Królewskiego Rządu Angielskiego,

Do Rządu Rzeczypospolitej Francuskiej,

Do Królewskiego Rządu Włoskiego,

Do Cesarskiego Rządu Japońskiego,

Do Rządu Rzeczypospolitej Niemieckiej i do Rządów wszystkich Państw wojujących i neutralnych

Jako Wódz Naczelny Armii Polskiej, pragnę notyfikować rządowi i narodowi wojującym i neutralnym istnienie Państwa Polskiego Niepodległego, obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski.

Sytuacja polityczna w Polsce i jarzmo okupacji nie pozwoliły dotychczas narodowi polskiemu wypowiedzieć się swobodnie o swym losie. Dzięki zmianom, które nastąpiły wskutek świetnych zwycięstw armii sprzymierzonych - wznowienie niepodległości i suwerenności Polski staje się odtąd faktem dokonany.

Państwo Polskie powstaje z woli całego narodu i opiera się na podstawach demokratycznych. Rząd Polski zastąpi panowanie przemocy, która przez sto czterdzieści lat ciążyła nad losami Polski - przez ustroj, zbudowany na porządku i sprawiedliwości.

Opierając się na Armii Polskiej pod moją komendą, mam nadzieję, że odtąd żadna armia obca nie wkroczy do Polski, nim nie wyrazimy w tej sprawie formalnej woli naszej. Jestem przekonany, że potężne demokracje Zachodu udzieli swej pomocy i braterskiego poparcia Polskiej Rzeczypospolitej Odrodzonej i Niepodległej.

Wódz Naczelny
Piłsudski
Warszawa, 16 XI 1918 r.

BIBLIOGRAFIA:

Mariusz Grabowski, Historia Prof. Mariusz Wołos, Ale historia, Gazeta Wyborcza

Drużyna Solidarności z ZG Polkowice – Sieroszowice **najlepsza**

W turnieju o Puchar Zarządu Regionu Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność” zagrało 10 drużyn. Zwycięzcą turnieju została drużyna Solidarności z ZG Polkowice – Sieroszowice, która pokonała w finale drużynę NSZZ „Solidarność” z Volkswagena 3:0. W meczu o 3 miejsce lepszą drużyną okazała się Huta Miedzi Legnica, która pokonała drużynę z Zanamu 2:0. W turnieju wzięły także udział drużyny: MPO Lubin, Straży Miejskiej Legnica, Sanden, Winkelmann, Energetyki Lubin i MPK. Puchary i nagrody w imieniu Zarządu Regionu wręczali Bogdan Orłowski i Jacek Dziuba.

